

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин есдүгээр зүйлийн 3-т “Улсын Их Хурлын гишүүн бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхдээ өргөсөн тангаргаасаа няцаж Үндсэн хууль зөрчсөн бол түүнийг Улсын Их Хурлын гишүүнээс эгүүлэн татах үндэслэл болно. Улсын Их Хурлын гишүүн гэмт хэрэгт холбогдсон тухай асуудлыг Улсын Их Хурлын чуулганаар хэлэлцэж, бүрэн эрхийг нь түдгэлзүүлэх эсэхийг шийдвэрлэнэ. Уул гишүүн гэмт хэрэг үйлдсэн гэж шүүх тогтоовол Улсын Их Хурал түүнийг гишүүнээс нь эгүүлэн татна.”

Мөн Монгол Улсын Их хурлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд Улсын Их Хурлын гишүүний бүрэн эрх хугацаанаас өмнө дуусгавар болох зургаан үндэслэлийг заасан боловч Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин нэгдүгээр зүйл. 1-т “... Улсын Их Хурлын далан найман гишүүнийг олныг төлөөлөх, дөчин найман гишүүнийг хувь тэнцүүлэн төлөөлөх аргаар сонгоно.” заасан гэж тус тус заасан боловч Улсын Их Хурлын сонгуульд хувь тэнцүүлэн төлөөлөх аргаар сонгогдсон буюу улс төрийн намын төлөөлөх төв байгууллагын шийдвэрээр Улсын Их Хурлын сонгуулийн нэр дэвшигчийн жагсаалтад бичигдэж, Улсын Их Хурлын гишүүн болсон хүнд хүлээлгэх хариуцлагын зохицуулалт тодорхой бус байна.

Монгол Улсын Улсын Их Хурлын гишүүний хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, эргүүлэн татах зохицуулалтыг тодорхой болгох талаар иргэдийн шүүмжлэл улам хүчтэй өрнөж байгаа бөгөөд парламент, улс төрийн намыг иргэдэд нээлттэй ил тод үйл ажиллагаа явуулахыг олон нийтээс хүчтэй шаардаж байна.

Иймд Монгол Улсын Их Хурлын гишүүнийг улс төрийн намын саналаар эргүүлэн татах эрх зүйн зохицуулалтыг Үндсэн хуулийн заалтад тулгуурлан Улсын Их Хурлын гишүүний бүрэн эрх (улстөрийн намын мандат)-ийг дуусгавар болох нөхцөлийг тодорхойлж өгөх шаардлагатай. Ингэхдээ Улсын Их Хурлын гишүүнээс эргүүлэн татах үйл явц нь тухайн улс төрийн намын төлөөлөх төв байгууллагаас гишүүнийг эргүүлэн татахаар санал гаргах эрхийг тусгаж, улс төрийн хариуцлага

хүлээлгэх үндэслэл, журмыг нь илүү тодорхой болгох шаардлагын үүднээс энэхүү хуулийн төслийг боловсруулав.

Хуулийн төсөл 3 зүйлтэй бөгөөд дараах асуудлыг тусгана. Үүнд:

- Төслийн 1 дүгээр зүйлд Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд “9.1.7.Улсын Их хуралд суудал авсан намын төлөөллийн төв байгууллагаас хувь тэнцүүлэн төлөөлөх аргаар сонгогдсон гишүүнийг эргүүлэн татах шийдвэр гаргасан.” гэсэн зүйл нэмэхээр
- Төслийн 2 дугаар зүйлд Монгол Улсын Их Хурлын 9 дүгээр зүйлийн 9.3 дах хэсгийн “... 9.3 Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэц гишүүнийг тангаргаасаа няцаж Монгол Улсын Үндсэн хууль зөрчсөн гэсэн дүгнэлт гаргасныг Улсын Их Хурал хүлээн зөвшөөрсөн...” гэсний дараа “Улсын Их Хуралд суудал авсан намын төлөөллийн төв байгууллагаас хувь тэнцүүлэн төлөөлөх аргаар сонгогдсон гишүүнийг эргүүлэн татах шийдвэр гаргасан” гэж өөрчлөхөөр тусгана.
- Тус хуулийн төслийг дагалдуулан Улс төрийн намын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлп нэмэлт оруулах, Монголын Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 77 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт тус тус өөрчлөлт оруулахтухай хуулийн төслийг тус тус боловсруулна.

Хуулийн төсөл батлагдснаар эдийн засаг, нийгэм улс төрийн ямар нэгэн сөрөг үр дагавар үүсэхгүй бөгөөд парламентад итгэх иргэдийн итгэл дээшлэх ач холбогдолтой болно.

---oOo---